

Pašvaistė

Kultūros gyvenimo žurnalas jaunimui

2015 / 3

Ieva Mikutavičiūtė apie XIX a. Vilnių

Eglė Maciukevičiūtė apie lietuvių kompozitorių operas

Indrė Stonytė apie Liūnę Sutemą

Kamilė Čelutkaitė apie *Jauno muziejaus* projektą

Kamilė Čelutkaitė

Vieno projekto ataskaita

Projekto pavadinimas: Jaunas m. uziejus.

Projekto vadovė: Rugilė Žadeikytė.

Vadovei padėję: Eglė Juocevičiūtė, Eglė Ne-
dzinskaitė ir kiti NDG darbuotojai.

Projekto vyksmo vieta: Nacionalinė dailės ga-
lerija.

Projekto tikslas: pakeisti sampratą tradicinės
ekskursijos, per kurią gidas vardija paveiklo
faktus ir galioja į kamštį pakliuvusio auto-
buso judėjimo dėsniai, ir parodyti jauniems
žmonėms, kad m. uziejus gali būti fantastiškai
įdomus.

Projekto trukmė: rezultato kūrimo procesas –
nuo 2014 m. gruodžio 3 d.
rezultatas-educacinė programa – nuo 2015 m.
gegužės 27 d. iki tada, kol po Vilnių vaikščių
jaunieji keistuoliai, vadinamieji dviasios aristo-
kratai, kuriems menas, o tarp jų ir dailė, it oras
yra gyvybiškai svarbus ar bent smalsulį keliantis
lyg vos pievoje įžiūrima boružėlė.

Projekto vyksmo etapai:

1. Susipažinimas su: projekto dalyviais.

Gruodžio 3 d. 17 val. Projekto vadovių bei
dalyvių susėdimas aplink stalą Nacionalinės dailės
galerijoje, jaukus arbatos gurkšnojimas, daug nau-
jų vardų ir pasisakymai po vieną apie asmenybės
bruožus bei lūkesčius dėl Jauno m. uziejaus. Švelniai
baugu buvo išgirdus, kad kone trys ketvirtadaliai
susirinkusiųjų yra čiurlioniukai. Baugu, nes pats
esi ne iš jų tarpo. Kaip Mažasis Princas prisijaukins
tokią gausybę į vieną gaują jau susibūrusių lapių?
Laikas. Apibrėžiami projekto tikslo ir plano kontū-

Impresija

rai. Iš pradžių visiems kalbėti lyg ir nedrašu, vyksta tylūs vieni kitų stebėjimai, susimąstymai, o gal būvimas paslapčia vos didesnio nei delnas išmanojo aparatėlio erdvėse. Kaip visuomet tokiuose projektuose, dalis žmonių iš jaunųjų muziejininkų būrio pasišalino, likusieji pamažu prisijaukino vienas kitą ir kartu judėjo projekto tikslo įgyvendinimo link.

muziejumi.

Per pirmą susitikimą apėjome visą Nacionalinės dailės galerijos nuolatinę ekspoziciją – apžiūrėjome lietuvių menininkų kūrinius, pateiktus chronologine seka ir suskirstytus į laikotarpius bei mokyklas. Buvo paskirta užduotis kitam sykiui išsirinkti vieną labiausiai (ne)patikusį darbą. Vėliau vykęs pasipasakojimas ir darbų pasirinkimo motyvavimas padėjo projekto dalyviams suskirstyti darbus pagal poveikį žiūrovui (emocinį, intelektualinį-idėjinį, įdomios formos bei įtaigumo). Toliau muziejaus pažinimas tęsėsi nusileidimu į NDG saugyklas bei archyvus. Galų gale muziejus buvo tyrinėjamas jo architektūros aspektu. Skaitytojui itin rekomenduojama kada nors pasi vaikščioti po Nacionalinę dailės galeriją kaip po baltą civilizuotą parką: atsigulti ant žemės ir pažvelgti į laiptų sluoksnių bei stačiakampio dangaus beribių aukščio sampyrą, sustoti kuo daugiau taškų, kuriuose stovint, sėdint ar kaip kitaip įsitaisius vaikštančiajam nuolat atsiveria mažiausiai dvi skirtingos muziejaus erdvės, tyliai grožėtis nebyliais galerijos interjero bei pro langus matomų Vilniaus senamiesčio, dangaus bei Neries pakrantės pašnekesiais, galų gale pajauti savotišką muziejaus pulsą: erdvių uždarumas ► atvirumas ► uždarumas ► atvirumas ►...

Muziejus prisijaukintas.

2. Edukacinės programos koncepcijos kūrimas.

Projekto dalyviams per vieną iš pirmųjų susitikimų buvo užduota pa baigti sakinį „Muziejus – tai...“. Gal muziejus – tai molekulė? Ar lėšis (moks-

linis, ne, ne tas, kuriuos sriuboje plaukiojančius galima pamatyti)? O gal – (ne)bylus pasimatymas? Nuo sakinio pabaigos priklausė tai, kokių aspektų būsimos ekskursijos dalyviams bus pristatomi nuolatinės ekspozicijos darbai ir pati visa edukacinės programos idėja. Pavyzdžiui, jei muziejus – tai molekulė, ekskursijos dalyviai darbus pažintų mokslo atžvilgiu. Po ilgų diskusijų ir balsavimų buvo nuspręsta, kad muziejus – tai balta pirštinė arba, kitaip tariant, iššūkis. Daug iššūkių iššūkių muziejaus metamas iššūkis žiūrovui – šis patenka į kitokią, nei jam įprasta, aplinką, būtent – į muziejų; eksponuojami meno kūriniai meta iššūkį, nes reikalauja iš žiūrovų jautrumo bei mąstymo, be to, ir pati edukacinės programos forma gana *iššakinga*, bet apie ją ir ne per daug truputį vėliau. Kartu metamas iššūkis pačiam muziejui, jis verčiamas keistis – jo erdvėje staiga leidžiama bėgioti ir garsiai (tiesa, vis dėlto proto ribose) kalbėti ir t. t. Tai gi buvo nuspręsta, kad Nacionalinė dailės galerija meta baltą pirštinę. Nesinori per daug atskleisti sukurtos edukacinės programos koncepcijos (taip, taip, tegu skaitytojas išdrįsta pats pakelti jam mestą baltą pirštinę), bet pasakysiu užuominą nubrėždama abstraktų kontūrą:

žaidimas + ieškojimas = intelektualios* orientacinės/varžybos.

3. Koncepcijos įgyvendinimas.

Apie šią projekto dalį ką nors įdomaus skaitytojui, matyt, galima pasakyti mažiausiai.

Meno kūrinių parinkimas

Ekskursijos užduočių formos galvojimas ir rengimas

Medžiagos apie pasirinktus darbus ieškojimas

Plakato karpymas

Baltų pirštinių žymėjimas

Vos juntamas jauduliukas ir noras pasidalinti visu tuo su drašiaisiais Nacionalinės dailės galerijos *muškie dūninkais*.

4. Pirmoji ekskursija, arba Pirmas blynas.

Pirmieji naują edukacinę programą išbandė Nacionalinės M. K. Čurlionio menų mokyklos dešimtukai. Buvo justi, kad abiejose iššūkių barikadų pusėse esantieji jaudinasi ir jaučiasi kiek nedrausiai, nes nežinia, kaip viskas klostysis, bet, matyt, žodis „iššūkis“ ir reiškia vienokį ar kitokį išėjimą iš komforto zonos. Ataskaitos autorė pastebėjo, kad, norint kokybiškai surengti diskusiją, reikia

Impresija

daugiau patyrimo ir įgūdžių, bet juk visko pamažu išmokstama. Bet kokių atveju buvo smagu girdėti, kad dešimtolemis ekskursija buvo įdomi ir patiko, vadinasi, tikslas pasiektas, galima pasižymėti ryškia varnelę.

Keli pastebėjimai:

Apie užsiėmimą sužinojau iš mokyklos, kai mokyklos prezidentė socialiniame tinkle informavo visus apie galimybę dalyvauti ir prisidėti prie edukacinės programos. Aš, susidomėjęs projektu, žinoma, užsirašiau, vėliau, kai atėjo laikas pirmajam susitikimui, dėl savo žioplumo pamiršau ateiti. Atėjęs į kitą susitikimą jaučiausi labai nejaukiai – nepažinojau nė vieno žmogaus ir, nors ir anksčiau ne kartą buvęs, sunkiai orientavausi galerijos patalpose. Tačiau, laikui bėgant, susipažinau su komandos nariais, tapau „savu“ muziejaus bendruomenėje, stengiausi kiek galėdamas prisidėti prie mūsų projekto tikslo siekimo. Mūsų darbo realizavimo dieną man buvo labai smagu matyti, kaip komandos siekiai virto realybe: orientacinių varžybų tipo mokinių klajonės galerijos salėse, grupių diskusija ir pristatymas su apibendrinimu. Taigi, trumpai tariant, džiaugiausi būdamas šios programos dalimi.

Projekto *Jauanas muziejus* dalyvis
Naglis Andriejūnas

Projektas suteikė naujų žinių. Buvo itin įdomu organizuoti ekskursiją tokioje vietoje kaip Nacionalinė dailės galerija. Galimybės buvo beribės. Turėjau progą parodyti ne tik savo idėjas, bet ir meninius sugebėjimus kuriant projekto plakata. Tai man itin svarbu. Labai nudžiugino rezultatai – besišypsantys dalyvių veidai, sklandžiai praėjusi ir įgyvendinta pusės metų idėja suteikė pasitikėjimo savimi. Darbas draugiškoje grupėje buvo tarsi poilsis. Tai buvo vieta, kur susirinkdavo žmonės, vedini to paties tikslo – mesti iššūkį sau, muziejui ir lankytojams.

Projekto *Jauanas muziejus* dalyvė Aurelija
Slapšytė

Dalyvavimas *Jauanume muziejuje* buvo neabejotinai įdomi patirtis, atnešusi daug naujų potyrių, žinių bei pažinčių. Pirmą kartą atėjusi į užsiėmimą, net neįsivaizdavau, ką darysime, tačiau būsimą veiklą pateisino lūkesčius. Mes ne tik kitaip pažvelgėme į nuolatinę ekspoziciją, pamatėme visuomenei neprieinamus meno kūrinius, tačiau ir patys prisidėjome prie nuolatinio galerijos kūrimo. Nors kartais dirbome gal ir nelabai disciplinuotai, o kartais ir aš pati negalėdavau dalyvauti ir nemačiau viso kūrybos proceso, vis vien manau, kad kiekvienas mūsų iš šio projekto išsinešė daug gerų emocijų, patirties bei žinių.

Projekto *Jauanas muziejus* dalyvė
Elena Paleckytė

Impresija

Visų pirmą viskas buvo labai netikėta, neįprasta ekskursija, kažkas labai naujo ir įdomaus. Iš pat pradžių buvo labai neaišku, pagal ką, kaip ieškoti darbų ir gal sunkoka, bet linksma, nes buvom grupelėse ir padėjom viena kitai gaudytis. Taip pat man patiko tai, jog galėjom naudotis viskuo ir klausti bet ko, buvo aišku, kad tai – rimtas reikalas. Be to, ekskursija, nors ir pusiau savarankiška, bet praplėtė žinias, buvo įdomu išgirsti, ką galvoja kiti temomis, kuriomis dar nemąščiau. Maloniausia dalis buvo aptarimas prie stalo su vaisėmis. Viskas neįprasta ir žavinga: jauki aplinka ir stalas nedideliame kambaryje, ir arbata, ir šakotis, ir vaisiai, uogos, malonūs žmonės, jausmas, kad visi svarbūs.

Pirmos ekskursijos dalyvė Lelija Populaigytė

Pradėję projektą *Jaunas muziejus* neįsivaizdavome, ko tikėtis. Norėjome atiduoti visą sprendimo laisvę projekto dalyviams, patys būdami tik informacijos šaltiniais ir veiklų koordinatoriais. Pagrindinis projekto tikslas buvo pradėti kurti jaunimo, kuriam būti NDG ir ją keisti būtų įdomu, bendruomenę, o jei nuoširdžiai – pasižiūrėti, ar tai įmanoma. Rugilę pasikvietėme norėdami žmogaus, turinčio kūrybinio mąstymo metodų žinių ir įgūdžių. Pradedant pirmoms diskusijoms, buvau labai maloniai nustebinta, kokie projekto dalyviai

įžvalgūs, kritiški, sąmojingi, iškalbūs ir kūrybingi. Nors dėl didelio užimtumo ir iš mūsų, ir iš dalyvių pusės kilo nuoseklumo problema, vis dėlto galutinis rezultatas – įgyvendinta orientacinė ekskursija su išsamia diskusine dalimi – sukėlė didžiulį pasitenkinimo ir dėkingumo jausmą. Po ekskursijos susitikusi su draugais negalėjau nustoti pasakoti kiekvienos smulkmenos, kaip viskas vyko ir pavyko. Per ekskursiją projekto dalyviai rūpestingai ir energingai atliko prisiskirtą užduotį, globojo ir ragino kritiškai mąstyti ekskursijos premjeroje dalyvavusius moksleivius. Viliuosi, kad maža dalim prie jaunųjų muziejinių sugebėjimo suvaldyti tokį kompleksinį procesą ir nepamesti gyvenimo džiaugsmo prisidėjo penki *Jauno muziejaus* mėsiai. Ir didžiausias džiaugsmas – NDG pagal savo poreikius keičianti jaunimo bendruomenė pradėjo kurtis.

Viena iš projekto *Jaunas muziejus* vadovių
Eglė Juocevičiūtė

Vietoj P. S.: išdrįskit pakelti NDG mestą baltą pirštinę registruodamiesi į ekskursiją el. paštu edukacija@ndg.lt arba telefonu (8 5) 219 59 61.

Vietoj P. P. S.: ačiū visiems *Jauno muziejaus* organizatoriams ir dalyviams!

Kamilė Čelutaitis nuotraukos